

מאיה ערד ביקור (תמונות) קטעים נבחרים¹

יוֹנֵק, יוֹנֵק, שׁוֹ, מ״ר יוֹנְקִים, יוֹנְקִים, (א) ילד קטן בעודנו יוֹנֵק חלב אמו, Säugling; nourisson; suckling: מחויץ תִּשְׁפֵּל חֶרֶב וּמְחַרְרִים אִימָה גַם בְּחוּר גַם בְּתוּלָה יוֹנֵק עִם אִישׁ שִׁיבָה (דבר'לב כה), וְשַׁעֲשַׁע יוֹנֵק עַל חֵר פֶּתֶן וְעַל מְאוּרֵת צִפְעוֹנֵי גְמוּל יְדוּ הָדָה (ישע' יא ח). (ב) נטע בראשית צמיחתו כשהוא עודנו קטן ורך, Sprössling; pousse; sprout: וַיַּעַל פִּיּוֹנֵק לְפָנָיו וַיִּכְשַׁרְשׁ מְאֹרֶץ צִיָּה (ישע' נג ב).

שבת בבוקר, טיול (1)

היא לא כל כך מבטיחה מה הסיפור ביניהם. בשבת בבוקר הוא נותן לה לישון מאוחר ואחרי זה לוקח את הילד לטיול כשהיא הולכת להתעמלות שלה. ביום ראשון גם כן חופש פה. יורם יוצא לרוץ ולרכוב על אופניים והיא עם הילד. מתי הם יחד, כל המשפחה? הוא עובד קשה, כן. גם ישראל עבד מאוד קשה, היה מגיע מאוחר הביתה. ובכל זאת: כל ערב היתה ארוחה משפחתית. בערב שבת ארוחה חגיגית. ובשבת אחר הצהריים היו יוצאים יחד לטייל ברחוב, הולכים לבקר קרובים, לפעמים לסרט.

שבת בבוקר, טיול (2)

”אתה זוכר שפעם שאלת אותי אם תמיד תגור אצלנו בכית?” הוא מסתכל בה. אף מלה לא הוציא עד עכשיו. שותק כמו דג. אפילו עם הילד בקושי דיבר.

”כן?” הוא עונה אחרי רגע ארוך. ”מתי זה היה?”
”כשהיית כמו יונתן, פיצקלה. קצת יותר גדול. שלוש. ארבע. אמרתי לך שתגור אצלנו עד שתגדל ואחר כך תעבור לבית משלך, ואתה בכית, אוי,

¹ ביקור (תמונות) היא נובלה המתרחשת במהלך ביקורה של מרים אצל יורם, בנה הבוגר המתגורר בקליפורניה עם אשתו ובנו הפעוט. הנובלה עשויה תמונות תמונות, הבזקי מציאות כפי שהיא משתקפת בתודעתם של מרים, יורם, ומיה אשתו.

כמה בכית, לא רצית בשום אופן להתנחם. אמרת שאתה רוצה לגור אתי כל הזמן. אתה לא זוכר?"
"יורם מושך כתפיים. "לא זוכר שום דבר כזה."

שבת בבוקר, טיול (3)

"מים!" הילד צורח. "תות."

יורם מוציא את הספל מהסל התלוי על העגלה בתנועות איטיות. היא מביטה מקרוב בפניו. פתאום היא רואה כמה התבגר. כאילו בבת אחת. הילד מטיח את הספל אל המדרכה. "בה בה!" הוא מיילל.
"מה הוא רוצה?" היא שואלת את יורם.
"בקבוק."
"למה אתה לא נותן לו בקבוק?"
"אסור."

"מה זאת אומרת אסור!"

המשפטים של יורם קצרים. כאילו כל מלה עולה לו כסף. "אסור אחרי גיל שנה. זה לא טוב לשיניים."
רחמנות על הילד. עכשיו הוא בוכה. שום דבר היא לא מבינה. איך מגדלים ילדים בארץ הזאת. ברור הזה. עם חיתול מותר להישאר עד גיל שלוש אבל מוצץ ובקבוק אסור אחרי גיל שנה. איזה מין דבר זה. משוגעים כולם.

שבת בבוקר, טיול (4)

הילד נרדם סוף סוף. שרירי פניו רפויים, כאילו לא צרח והתפתל רק לפני רגע.

"בכה מספיק עד שהתעייף. גם אתה היית ככה."

הוא לא מביט אליה. ממשיך לדחוף את העגלה. רק אחרי רגע ארוך הוא משמיע: "אה?"

"גם אתה היית ככה. אם משהו לא היה מוצא חן בעיניך תיכף ומיד היית בוכה. לא היית מפסיק עד שהתעייפת."

הוא שותק. מזמן התרגל לחשוב על יונתן כמתבגר. כבר התכונן לזה נפשית. הוא בהחלט יכול לדמיין איך יונתן שונא אותו. לועג לו. חושב שהוא לא מבין כלום. אבל עכשיו הוא מנסה לדמיין אותו כאדם מבוגר, בן ארבעים, ארבעים וחמש. המבוגר הזה לא שונא אותו ולא בז לו. הוא פשוט אדיש אליו אדישות גמורה. לא מתעניין בו כהוא זה. שום דבר שיש

לו לומר לא מעניין אותו לשמוע. הוא מביט בתינוק הישן. לא יכול להיות.
לא הוא. לא אצלו.

שבת בבוקר, טיול (5)

שקט כזה בשבת בבוקר. בקושי מכונית עוברת ברחוב. כאילו כפר.
הילד ישן וגם יורם שותק כמו דג.

מישהו מגיע מאחור, נעצר לידם. רוכב אופניים. לובש מכנסיים קצרים
צמודים כמו מגומי וחולצה צהובה מבריקה. האיש מסיר את הקסדה.

"אהלן", הוא אומר ליורם. "מה העניינים?"

"בסדר. מה קורה?"

"אחלה. אתה בא מחר לרכב על סקויליין?"

ככה הם מדברים עוד כמה זמן. היא לא מצליחה להבין בדיוק מי ומה.
רכיבה על אופניים, את זה תפסה. אבל לא יותר מזה. וכל הזמן הזה יורם לא
מבחין בה. לא עולה על דעתו להציג לה את החבר שלו. להציג לחבר את
אמא שלו. ממש כמו כשהיה ילד. תמיד יורם התבייש בה. בלי שום סיבה.

כבר בכיתה ג' דרש שלא תבוא לקחת אותו מבית ספר. אף פעם לא הסכים
שתתלווה לטיול השנתי. התבייש. השד יודע למה. אין לו שום סיבה. היה
מסתגר בחדר. מבלה שעות אצל חברים. אוכל אצלם. ישן אצלם. כאילו אין
לו בית. אף פעם לא הבינה מה היא עושה לא בסדר. כל מה שעשתה לא היה
בסדר. האוכל שבישלה. הריהוט. אפילו על השם שלו היה מתלונן. פתאום
החליט שקוראים לו יורי. מה רע ביורם? שאלה אותו. הוא לא ענה.

"מי זה החבר שלך?" היא מתעניינת, אחרי שהווא על האופניים
הסתלק.

"הוא לא חבר שלי."

אם הוא לא חבר שלך איך אתה נעמד לדבר איתו ברחוב רבע שעה, היא
רוצה לשאול. "אז מה הוא?"

"מהחברה. שרוכבים על אופניים בסופי שבוע."

"איך קוראים לו?"

"צחי רז." אחרי רגע הוא מוסיף ביוזמתו: "הוא — שיחק אותה."

"מה זאת אומרת?"

יורם מסביר לה בכמה מילים. עשה כסף. מכר את החברה שלו בשלוש
מאות חמישים מיליון. מזה נכנס לו לכיס לפחות ארבעים, חמישים
מיליון.

היא מבחינה בתערובת כבושה של טינה והערצה כשהוא זורק לה את

המספרים האלה. ארבעים, חמישים מיליון. אין לה מושג כמה הוא מרוויח. והחיים כאן יקרים כל כך. ומיה לא עובדת.

"ואתה?" היא מעיזה לגשש. "מרוויח בסדר?"

יורם משמיע גיחוך מריר. כן, הוא מרוויח בסדר. "אבל אני חי ממשכורת", הוא מבהיר.

"מה רע בלחיות ממשכורת?" היא לא מבינה.

שוב קוצר רוח. "כאן או ששיחקת אותה בגדול או שאתה מתכנן יום אחד לשחק אותה בגדול. מי שחי ממשכורת הוא לוזר."

מאיפה הוא קיבל רעיונות כאלה. בטח לא אצלה בבית. לא היה דבר שישראל שנא יותר מאלו שחיים מעמל של אחרים.

שבת בבוקר, טיול (6)

היא מביטה ביורם, מנסה לזהות שם את הילד מלפני ארבעים שנה. שוב הפנים שלו נראים לה מבוגרים. אפילו שמרחוק אפשר לחשוב שהוא בן עשרים.

"אתה שומר על עצמך? עשית בדיקות?"

"איזה בדיקות."

"ללב. לחץ דם. בדיקות דם. מתי ראית רופא פעם אחרונה?"

"אין לי זמן לזה."

"זה לא בסדר. אתה חייב להשגיח. לא להזניח את עצמך. זה לא בריחה.

"אבא..."

הוא מעיף בה מבט זועף. איך אפשר להשוות. אבא שלו עישן. לא עשה שום ספורט. אכל בשר אדום וכבד ואיברים פנימיים. אין שום השוואה.

שבת בבוקר, שבוע אחר כך

היא היתה יכולה להרוג אותו. פשוט לחנוק אותו, בידיים שלה. היוגה בשבת בבוקר זאת ההנאה היחידה שיש לה בחיים. כל השבוע היא עם הילד. מביאה ולוקחת מהגן. מאכילה ומחתלת ועושה אמבטיות ומשכיבה לישון. בוקר אחד יש לה בשבוע שהיא יכולה קצת לנוח. לקום בתשע במקום בשש וחצי. לשבת לקפה איפשהו לפני היוגה. בוקר אחד. ועכשיו גם את זה הוא לוקח לה. גוזל את כבשת הרש. איך הוא לא מתבייש. מרגיש לא טוב. בטח. מתי הוא הרגיש פעם לא טוב כשהיה צריך לרכוב על אופניים. כמה פעמים היא היתה חולה באמת, עם חום והקאות, חצי מתה, וטיפלה ביונתן כאילו כלום? הוא עושה לה דווקא. זה ברור. ויונתן מסכן.

סגור בבית כל הבוקר. היא מלבישה אותו, מכינה בתיק חיתולים ובקבוק. אמא שלו שואלת "לאן את הולכת?" מובן לה מאליו שהיא מצטרפת. היא מתפוצצת. עוד שנייה היא מתפוצצת. תיכף היא תצרח. היא לא יכולה יותר. מטופלת בילד קטן ובגבר בלתי נסבל שכל צינור הכי קטן זה מחלה טרמינלית בשבילו, ובתור צ'ופר מיוחד גם באמא שלו, שהוא זורק עליה עשרים וארבע שעות ביממה.

שבת בבוקר, טיול

"מה יש ליורם?" היא שואלת אותה מיד כשהן יוצאות.

מיה מושכת כתפיים.

"הוא לא הולך לרופא?"

"רופא?! מיה כמעט צווחת. "בשביל מה?"

הוא מרגיש לא טוב!"

מיה משמיעה צליל של בוז. "כאן לא הולכים לרופא אם מרגישים קצת

לא טוב."

שום דבר היא לא מבינה. אז מתי הולכים? כשכן מרגישים טוב? או רק כשצריך לרוץ לחדר מיון? הדבר האחרון שהיא רוצה זה להתוכח איתה, אבל היא דואגת ליורם. דואגת מאוד. "זה לא צחוק, צריך שהוא יראה רופא. את יודעת, עם הרקע שלו... גם אצל ישראל זה התחיל כמו צינור רגיל, היא מספרת לה. "גם הוא היה כזה כמו יורם, לא מפונק. לא השגיח על עצמו. קם בבוקר לעבודה, למרות שאני התחננתי שישאר לנוח בבית... היה צעיר מאוד. עוד לא בן חמישים."

היא מתלבטת אם להמשיך ולספר לה. איך צלצלו אליה מהעבודה שלו, שהתמוטט. איך באה לבקר אותו בבית חולים. איך ישבה לידו כל הלילה, ובדיוק כשיצאה בבוקר הביתה, רק להחליף בגדים, תפס אותה הטלפון... אבל מיה הולכת מהר, מהר מדי בשבילה, לא מפנה מבט ימינה ושמאלה, אטומה לכל דבר מבחוץ.